

Historický ústav AV ČR, v. v. i.

IČ: 67985963

Sídlo: Praha 9, Prosecká 76, 190 00 CZ

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2012

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 9. 5. 2013

Radou pracoviště schválena dne: 28. 5. 2013

V Praze dne 29. 5. 2013

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Pověřen vedením od: -

Ředitel pracoviště: **prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc.**

jmenován s účinností od : **1. června 2012**

Rada pracoviště zvolena dne 6. prosince 2011 ve složení:

předseda: **doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc., Historický ústav AV ČR, Praha**

místopředseda: **doc. PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D., Katedra historie, Filozofická fakulta, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem**

členové:

(uvádět včetně afilace)

interní:

prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc., Historický ústav AV ČR, Praha

doc. PhDr. Jiří Mikulec, CSc., Historický ústav AV ČR, Praha

prof. PhDr. Svatava Raková, CSc., Historický ústav AV ČR, Praha

prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc., Historický ústav AV ČR, Praha

doc. PhDr. Pavla Vošahlíková, DrSc., Historický ústav AV ČR, Praha

prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc., Historický ústav AV ČR, Praha

externí:

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., Ústav právních dějin, Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

prof. PhDr. Petr Sommer, DSc., Filozofický ústav AV ČR - Centrum medievistických studií, Praha

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc., Ústav historických věd, Filozofická fakulta, Univerzita Pardubice

Dozorčí rada jmenována dne 3.4. 2012 ve složení:

předseda: PhDr. Jiří Beneš, Akademická rada AV ČR do 31.3. 2012,
Filozofický ústav AV ČR, Praha

místopředseda: doc. PhDr. Ladislav Hladký, CSc., Historický ústav AV ČR,
Praha

členové:

*prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., Dr.h.c., Právnická fakulta, Univerzita Karlova,
Praha*

doc. PhDr. Václav Ledvinka, CSc., Archiv hl. m. Prahy, Praha

*doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc., Vědecká rada AV ČR, Etnologický
ústav AV ČR, Praha*

(uvádět včetně afilace)

b) Změny ve složení orgánů:

Rada HÚ AV ČR

*K 16.1. 2012 započal mandát Rady HÚ AV ČR, zvolené 6. 12. 2011,
složení viz výše. V doplňujících volbách 19.6. 2012 byl jako interní člen
Rady zvolen doc. Jiří Mikulec, Historický ústav AV ČR, Praha.*

Dozorčí rada HÚ AV ČR

(uvádět včetně afilace)

*V nově jmenované Dozorčí radě nedošlo ke změně ve složení. Ve funkci předsedy zůstal
PhDr. Jiří Beneš (FIÚ AV ČR), kterému dosud nevypršelo funkční období (jmenován
2010).*

c) Informace o činnosti orgánů:

Ředitel:

(hlavní aktivity provedené v řízení pracoviště)

*Činnost ředitele/ky lze rozdělit na období do 31.5.2012 (ředitelka prof.
Svatava Raková) a od 1.6. 2012 (ředitelka prof. Eva Semotanová, dále jen
ředitel).*

*V obou obdobích ředitel plánoval, řídil, koordinoval a kontroloval činnost
všech složek ústavu: vědeckou (plnění výzkumných okruhů, dohled nad
grantovými projekty různých poskytovatelů), vědecko-organizační
(konference různého rozsahu, kooperace s partnerskými institucemi),
administrativní, servisní (knihovna, bibliografie), ediční (nakladatelství
Historický ústav) a technickou. Jednal se zástupci domácích i zahraničních
institucí, s nimiž HÚ AV ČR udržoval nebo navazoval vědecké a pracovní
styky, popřípadě tyto úkoly delegoval na příslušné pracovníky a průběžně
kontroloval výsledky, dbal o plnění a obnovování mezinárodních*

vědeckých smluv. Pravidelně vedl porady se širším vedením ústavu (ústavní rada), na nichž byla konzultována a přijímána nejrůznější opatření související s řízením ústavu a jeho vědeckou úrovní. Ředitel dále průběžně sledoval čerpání rozpočtových položek a hospodaření ústavu a činil v tomto smyslu příslušná rozhodnutí, ve spolupráci s Radou HÚ AV ČR a Dozorčí radou AV ČR řídil rozpočtovou politiku ústavu. V koordinaci s Atestační komisí HÚ AV ČR prováděl personální politiku zaměřenou na zvýraznění výkonnostních kritérií a zajištění kontinuity výzkumných úkolů. Podrobně sledoval výkonnost jednotlivých pracovníků včetně plnění edičního plánu HÚ AV ČR a seznamoval s výsledky vedoucí příslušných útvarů.

Od 1.6. 2012 věnoval ředitel mimořádnou pozornost formování nových výzkumných cílů v souladu s připravovanou Strategii dalšího rozvoje AV ČR. Návrhy nových výzkumných cílů vycházejí z Koncepce vývoje Historického ústavu AV ČR na období 2012-2017, předložené prof. Semotanovou ke konkursnímu řízení na místo ředitele HÚ AV ČR a z jednání s vedoucími výzkumných oddělení (na základě odborných diskusí v rámci oddělení). Nové výzkumné cíle rovněž reaktují směry činnosti ústavu na léta 2012 a 2013, připravené vedením ústavu v roce 2011. Připravovaná výzkumná strategie HÚ AV ČR zahrnuje stěžejní témata institucionálního výzkumu k problematice českého dějinného prostoru v evropském kontextu a k tematice pramenů hmotné a duchovní kultury, jejich zpřístupnění a ochrany. Institucionální výzkum doplnily řešené granty s navazující a rozšiřující tematikou. Výzkum byl realizován přesahově mezi výzkumnými odděleními, mezi akademickými ústavu III. vědní oblasti a rovněž mezi HÚ AV ČR a dalšími institucemi, zejména vysokými školami. Vybraná témata reflektovala potřebu aplikovaného výzkumu v humanitních vědách. Výraznou pozornost věnoval ředitel digitalizačním záměrům pracoviště (grantové, ale též institucionální - např. z knihovních fondů staré tisky aj. cenné dokumenty, retrokonverze knihovního katalogu, zpracovaného před rokem 1992 atd.).

V rámci personální strategie ústavu ředitel ve spolupráci s užším i širším vedením dbal o personální obměnu a doplňování pracovního kolektivu na základě příslušných výběrových řízení, a to i jako zástupců za mateřskou dovolenou. Podporoval zvyšování kvalifikace výzkumných pracovníků (v doktorském studiu, v habilitačních a profesorských řízeních, v rámci titulu DSc.), nevýzkumní pracovníci absolvovali řadu školení - jazykových, IT, knihovnických apod.

Ředitel dbal na veřejnou prezentaci výsledků výzkumu ústavu, zejména formou příspěvků do Akademického bulletinu, formou popularizačních aktivit v rámci AV ČR, spoluprací s médii, přednáškovou a výstavní činností aj.

Ředitel dbal o řádné technické vybavení a odpovídající provoz tohoto vybavení v ústavu (hardware a software, tiskařské stroje různého typu, kopírovací stroje apod.). Kvalitní technická a počítačová podpora umožnila bezproblémový chod všech složek ústavu, výzkumných i nevýzkumných.

V souladu s pravidly BOZP ředitel dbal na zajištění požární a úrazové

bezpečnosti pracoviště pravidelnými školeními a součinností s kontrolními mechanismy. Dbal o vyváženou koordinaci aktivit všech pracovišť HÚ AV ČR v Praze, Brně, Českých Budějovicích a v Římě. Konzultoval a řešil administrativní a finanční otázky vedení Českého historického ústavu v Římě s jeho ředitelem a účastnil se zasedání Římské komise.

Tuto činnost prováděl ředitel prostřednictvím pravidelných (1x měsíčně) zasedání ústavní rady HÚ AV ČR, poradního orgánu ředitele (orgán je složen z vedoucích pracovníků brněnské pobočky a všech oddělení ústavu, výzkumných i nevýzkumných, účastní se rovněž předseda odborové organizace). Nezastupitelná byla též dílčí jednání s pracovníky ústavu či jednotlivými týmy.

Významná rozhodnutí ohledně chodu ústavu, plnění výzkumných úkolů, grantovou, personální a majetkovou politiku a dalších zásadní návrhy a kroky ředitel konzultoval s Radou HÚ AV ČR i Dozorčí radou HÚ AV ČR a informoval tyto orgány v příslušných směrech (hospodaření HÚ AV ČR, rozpočet, nájemní smlouvy aj.). Účastnil se schůzí odborové organizace ústavu, byl v pravidelném kontaktu s jejím předsedou, řešil s ním otázky pracovněprávních vztahů a dalších odborových záležitostí (půjčky, školení a rekreace pracujících) a konzultoval podobu kolektivní smlouvy. Oblast pracovněprávních vztahů dále upravoval příslušnými opatřeními, viz dále. Ředitel rovněž reprezentoval ústav navenek, zejména na mezinárodních konferencích a jiných významných vědeckých akcích a v médiích, a dbal o zvýraznění prezentace vědeckých výsledků pracoviště (průběžná aktualizace webové stránky, aktivní účast na Týdnu vědy a techniky, Akademických kavárnách apod.).

Rada pracoviště:

(data zasedání, výběr významných záležitostí projednaných radou pracoviště, odkaz na zápisy ze zasedání)

Rada Historického ústavu zasedala v roce 2012 třikrát: 6.3.2012 – byla projednána zpráva o činnosti a hospodaření HÚ AV ČR za rok 2011, výsledky výběrového řízení na funkci ředitele HÚ AV ČR, závěrečná zpráva o plnění výzkumného záměru za léta 2005-2011 a návrhy na členy Dozorčí rady HÚ; 14.6.2012 – byly hlavními body představení nového vedení Historického ústavu AV ČR a projednání a schválení rozpočtu Historického ústavu AV ČR na rok 2012; 11.12.2012 – bylo na programu zasedání projednání výhledu vědecké činnosti HÚ, přiznání statutu výzkumného oddělení bibliografickému pracovišti HÚ a dále pak personální změny v ústavu, projednání nové smlouvy, situace Českého historický ústav v Římě a změny v pracovním řádu HÚ. Hlasování členů Rady Historického ústavu per rollam proběhlo v roce 2012 celkem třikrát (v březnu 2012 ohledně návrhů na udělení ceny AV ČR; v květnu 2012, kdy byla schvalována zpráva auditora za rok 2011; v prosinci 2012 ohledně převodu finančních prostředků do FUP). 19. června 2012 proběhla dovolba jednoho člena Rady Historického ústavu, na toto místo byl zvolen doc. PhDr. Jiří Mikulec, CSc. Z jednání Rady byly pořizeny zápisy, archivované u tajemnice rady dr. Eva Doležalové.

Dozorčí rada:

(data zasedání, stanoviska)

Dozorčí rada HÚ AV ČR zasedala v roce 2012 dvakrát, a to 12. dubna a 8. listopadu, s následujícím programem: výroční zpráva o činnosti a hospodaření HÚ za rok 2011, rozpočet ústavu na rok 2012, dodatek č. 5 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor mezi Knihovnou AV ČR a HÚ AV ČR, zhodnocení manažerské činnosti ředitelky HÚ AV ČR za rok 2011, výběrové řízení na místo ředitele HÚ AV ČR (12. 4.); představení nového vedení HÚ AV ČR a jeho koncepce vývoje ústavu na období 2012–2017, personální a strukturální změny; zpráva o čerpání rozpočtu na rok 2012 a mimořádné výdaje pro nejbližší období (2013–2014), určení auditora HÚ AV ČR na rok 2013, aktualizace pracovního řádu HÚ AV ČR dle novely ZP (8. 11.); schválení návrhu znění smlouvy o pronájmu prostor užívaných Českým historickým ústavem v Římě a vymezení závazků z ní vyplývajících, uzavírané mezi Papežskou kolejí Nepomucenum (Pontificio Collegio Nepomuceno) a HÚ AV ČR (schváleno per rollam; protokol o výsledcích hlasování vyhotoven 12. 12. 2012). Z jednání Dozorčí rady byly pořizeny zápisy, archivované u tajemníka rady dr. Roberta Šimůnka.

II. Informace o změnách zřizovací listiny:

V roce 2012 nedošlo ke změnám ve znění zřizovací listiny.

III. Hodnocení hlavní činnosti:

(Zpráva o dosažených výsledcích výzkumu, o jejich uplatňování v praxi, o spolupráci s vysokými školami a dalšími tuzemskými institucemi, o mezinárodní spolupráci, o uskutečňování doktorských studijních programů a výchově vědeckých pracovníků i o vzdělávací, popularizační a kulturní činnosti pracoviště. Využijte podkladů pro Výroční zprávu AV ČR zpracovaných v lednu t.r.)

- V rámci hlavní činnosti HÚ AV ČR v roce 2012 pracovníci ústavu dokončovali výstupy hlavních celospolečensky významných úkolů výzkumného záměru na léta 2005-2011 a byla zahájena koncepční příprava rámcových výzkumných okruhů na léta 2014-2020 s konkretizací 2013-2017. Zároveň pokračovaly práce na časově i personálně náročných, kontinuálních dílech encyklopedické, lexikografické, ediční a atlasové povahy (Akademická encyklopedie českých zemí, Biografický slovník českých zemí, edice středověkých, raně novověkých a novodobých pramenů, bibliografické studie a databáze, Akademický atlas českých zemí a Historický atlas měst ČR). Výzkum českých dějin v mezinárodních souvislostech byl rovněž realizován řešením vybraných analytických témat, k nimž patřily zejména krajina jako prostor středoevropských dějinných procesů, problémy náboženských a církevních dějin ve světle soudobých výkladových diskursů, vliv dvorských elit na hodnoty a kulturu středověké společnosti; proměny raně novověké společnosti: etatizace, sekularizace, byrokratizace, racionalizace, sociokulturní aspekty vývoje české společnosti v kontextu modernizačních procesů 19. a 20. století v evropské*

komparaci, postavení československého státu v Evropě v podmínkách vzniku, zhroutení a restaurace nového mezinárodního systému (1919-1945), Československo na pozadí politických, společenských a kulturních proměn po roce 1945 s vazbami na období 1918-1945 a trendy současné historiografie, teorie a metodologie. Nově se profiloval výzkumný program Českého historického ústavu v Římě, zahraničního pracoviště HÚ AV ČR pod vedením prof. Jaroslava Pánka. V HÚ AV ČR jsou zakotvena 2 společná pracoviště s vysokými školami bez časového omezení, a to Centrum raně novověkých studií (s FF JU) a Centrum právněhistorických studií (s PrF UK). Výzkumné centrum historické geografie (s PřF UK) je projektem GAČR na léta 2012-2018.

Řešená témata výzkumného záměru doplňovaly granty GAČR (Grantová agentura České republiky), ministerstva kultury (NAKI – národní a kulturní identita), ministerstva zahraničních věcí a ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (projekt velké infrastruktury). Na rok 2012 byl získán projekt excelence GAČR Výzkumné centrum historické geografie (ve spolupráci s PřF UK), projekt GAČR T. G. Masaryk a Slované (ve spolupráci s MÚA AV ČR) a postdoktorský projekt GAČR Vzdělanostní mecenát v zemích České koruny v raném novověku. Pracovníci ústavu v roce 2012 řešili celkem 9 projektů GAČR, 2 projekty NAKI, 1 projekt velké infrastruktury a 1 projekt ministerstva zahraničních věcí. Na rok 2013 se opět účastnili vypsáných veřejných soutěží (bylo podáno celkem 20 grantových žádostí – 15 GAČR, 3 MK-NAKI, 1 MZV a 1 v rámci česko-francouzské spolupráce).

V rámci zahraniční spolupráce patří k nejprestižnějším blížícím se událostem světový kongres historiků, který se koná v roce 2015 v čínském Jinanu. HÚ AV ČR podal v roce 2012 přes Český národní komitét historiků celkem čtyři návrhy na panely na tento kongres, o kterých se jednalo v září 2012 v Budapešti na zasedání Mezinárodního výboru pro historické vědy (CISH) s výsledkem pro HÚ AV ČR více než pozitivním, kdy bylo získáno spolupořadatelství jedné sekce a pořádání kulatého stolu (European Reformation as a Model for Revolutions and Crises - garant: Eva Doležalová; Frontiers, Massacres and Resettlement of Populations - s Australany - garant dr. Zlatica Zudová-Lešková).

V rámci řešení výzkumných témat HÚ AV ČR, grantových a dalších vědeckých projektů pracovníci ústavu publikovali celkem 169 uplatněných výstupů, z toho v zahraničí celkem 16 výstupů. Značný počet prací je v tisku nebo připraven do tisku.

Vedle základního výzkumu se ústav angažoval ve vysokoškolské výuce. Pracovníci ústavu vedli závěrečné práce (bakalářské, diplomní, rigorózní) a školili doktorandy (vedení disertačních prací) na vysokoškolských pracovištích. Pozornost spolu s průběžnou kontrolou byla věnována doktorandům, zaměstnaným v HÚ AV ČR, avšak v doktorském studiu na různých univerzitách (7 doktorandů).

Ústav i nadále odborně garantoval a redakčně i technicky zajišťoval vydávání oborových periodik (Český časopis historický, Slovanský přehled +Slovanské historické studie, Mediaevalia Historica Bohemica, Folia Historica Bohemica, Moderní dějiny, Hospodářské dějiny, Historická geografie, příležitostný tisk Bulletin HÚ). Nakladatelství Historický ústav vydalo samostatně i v koedici v roce 2012

celkem 29 publikačních výstupů, z toho 13 titulů monografií, sborníků, atlasů a edic, 15 čísel sedmi titulů časopisů a 1 číslo Bulletinu HÚ.

V oblasti mezinárodní spolupráce ústav pořádal a spolupořádal 10 významných mezinárodních konferencí v součinnosti se zahraničními i domácími institucemi a podílel se na 11 rozpracovaných mezinárodních projektech a dalších formách spolupráce. Další mezinárodní projekty se připravují a jsou v jednání, s Institutem historie PAN ve Varšavě se uskutečňuje pravidelná a dlouholetá výzkumná výměna a kooperace.

Na půdě ústavu působila v roce 2012 tato odborná a profesní sdružení: Český národní komitét balkanistů, Česko-ruská komise historiků a archivářů, Komise pro historickou geografii, Společnost pro hospodářské a sociální dějiny a Česká společnost pro výzkum 18. století.

Pracovníci ústavu byli v tomto roce rovněž členy mnoha zahraničních společností a komisí. Byli činní ve vrcholných a poradních orgánech AV ČR (Akademický sněm, Akademická rada, Vědecká rada, Sdružení jihomoravských pracovišť AV ČR, Koordinační komise pro zařazování pracovníků do nejvyššího kvalifikačního stupně, Rada pro zahraniční styky AV ČR, Rada pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje, Rada pro spolupráci s vysokými školami a přípravu vědeckých pracovníků AV ČR, Rada pro popularizaci vědy, Ediční rada, Majetková komise, Bytová komise). Poskytovali expertní, informační, poradní a oponentní práce pro vysoké školy, různé státní instituce a grantové agentury. Získali 7 významných ocenění vědecké a vědecko-popularizační práce, z toho jedno zahraniční.

Popularizační aktivity HÚ AV ČR včetně webové prezentace značného rozsahu byly a jsou na vysoké úrovni.

HÚ AV ČR je pracovištěm s kompaktním, vyváženým kolektivem, jehož cílem je vysoká a kvalitní výkonnost. Plnění úkolů v roce 2012 tomuto cíli poskytlo seriózní předpoklady. Činnost ústavu podrobně mapují Základní údaje o činnosti pracoviště AV ČR v roce 2012 a hlavní dosažené výsledky, srov. <http://www.hiu.cas.cz/cs/onas/vyrocnizpravy.ep/>

Významné výstupy výzkumných okruhů HÚ AV ČR (výběrová bibliografie za rok 2012 s doplňky za rok 2011):

Kompletní produkci výstupů výzkumné činnosti HÚ AV ČR srov. <http://www.lib.cas.cz/arl/publikace.php> a <http://www.lib.cas.cz/arl/bibliografie-autoru.php>.

Monografie, sborníky, atlasy a edice vydané nakladatelstvím Historický ústav

- BOUBÍN, Jaroslav
- Petr Chelčický, *Siet viery*. Praha, Historický ústav, 2012. 408 s. ISBN 978-80-7286-196-5.
- CIBULKA, Pavel
- Německé politické strany na Moravě (1890-1918). *Ideje - Programy - Osobnosti*. Praha, Historický ústav, 2012. 447 s. (Práce Historického ústavu, Řada A – Monographia, 39). ISBN 978-80-7286-177-4.
- DEJMEK, Jindřich - NĚMEČEK, Jan
- Československo na pařížské mírové konferenci 1918-1920 (červen 1919 - červen 1920). Sv. 2. Praha, Historický ústav, Ústav mezinárodních vztahů, 2011. 568 s. (Dokumenty československé zahraniční politiky, A/2/2). ISBN 978-80-86506-98-2.
- FRIEDL, Jiří
- Češi a Poláci na Těšínsku 1945–1949. Praha, Brno, Historický ústav, 2012. 315 s. (Monographiae, 1). ISBN 978-80-7286-204-7.
- CHODĚJOVSKÁ, Eva - ŠIMŮNEK, Robert (edd.)
- Krajina jako historické jeviště. K poctě Evy Semotanové. Praha, Historický ústav, 2012. 453 s. ISBN 978-80-7286-199-6.
- KYNCL, Vojtěch
- Bez výčitek...Genocida Čechů po atentátu na Reinharda Heydricha. Praha, Historický ústav, 2012. 415 s. (Práce Historického ústavu, Řada A - Monographia, 40). ISBN 978-80-7286-197-2.
- NOVOTNÝ, Gustav
- Jaroslav Bakeš (1871-1930). Lékař, na něhož se zapomnělo. Praha, Historický ústav, 2012. 512 s. (Práce Historického ústavu, Řada A – Monografia, 41). ISBN 978-80-7286-205-4.
- PÁNEK, Jaroslav (ed.)
- Akademická encyklopedie českých dějin. 3. Č/2. Praha, Historický ústav, 2012. 370 s. (Práce Historického ústavu / Opera Instituti Historici Pragae, Series E – Encyclopaedica, 4). ISBN 978-80-7286-202-3.
- PÁNEK, Jaroslav
- *Boemia e Italia nella metà del XVI secolo. Il viaggio della nobiltà boema a Genova nel 1551 e l'assimilazione della cultura italiana in Boemia*. Roma, Praha, Istituto Storico Ceco di Roma, 2012. 270 s. (Biblioteca dell'Istituto Storico Ceco di Roma, 1). ISBN 978-80-7286-213-9.
- ŠIMŮNEK, Robert - BRICHTOVÁ, D. - HORTVÍK, V. - KLENOVSKÝ, J. - KOCÁBOVÁ, D. - KOUDELA, M. - KUBÍN, P. - RIGASOVÁ, M. - SEMOTANOVÁ, Eva - ŠULÁKOVÁ, L.
- Historický atlas měst České republiky, svazek č. 25 – Mikulov. Praha, Historický ústav, 2012. 104 s. ISBN 978-80-7286-198-9.

ŽEMLIČKA, Josef - WIHODA, M.

- *Zlatá bula sicilská. Osudy jedné listiny v proměnách času. Praha, Historický ústav, 2012. 39 s. ISBN 978-80-7286-201-6.*

Časopisy vydané nakladatelstvím Historický ústav

- *Český časopis historický. Roč. 110, č. 1, č. 2, č. 3-4, Praha, Historický ústav 2012. ISSN 0862-6111*
- *Slovanský přehled. Roč. 98. Praha, Historický ústav 2012, č. 1-2, č. 3-4, č. 5. ISSN 0037-6922*
- *Mediaevalia Historica Bohemica. Roč. 14, č. 2, Roč. 15, č. 1, Praha, Historický ústav 2012. ISSN 0862-979X*
- *Folia Historica Bohemica. Roč. 27, Praha, Historický ústav 2012, č. 1. ISSN 0231-7494*
- *Moderní dějiny. Časopis pro dějiny 19. a 20. století. Roč. 20, Praha, Historický ústav 2012, č. 1, č. 2. ISSN 1210-6860*
- *Historická geografie. Roč. 38, Praha, Historický ústav 2011, č. 1, č. 2. ISSN 0862-710X*

Monografie pracovníků Historického ústavu AV ČR vydané v jiných nakladatelstvích v České republice

BOLOM-KOTARI, Sixtus - BOLOM-KOTARI, M. - ZOUHAR, J. (edd.)

- *Cogito, scribo, spero. Auxiliary Historical Sciences in Central Europe at the Outset of the 21st Century. Hradec Králové, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2012. 314 s. ISBN 978-80-1260-1383-9.*

BOLOM-KOTARI, Sixtus - DĚDIČ, M. - LITOMISKÝ, M.

- *Duše má pak, ať se veselí v Hospodinu. 230 let od založení sboru Českobratrské církve evangelické ve Veselí. Veselí, Farní sbor Českobratrské církve evangelické, 2012. 36 s.*

BOLOM-KOTARI, SIXTUS - BOLOM-KOTARI, M. - NĚMEČKOVÁ, V. (edd.)

- *Pontes ad fontes. Církevní dějiny ve světle pomocných věd historických a příbuzných oborů. Hradec Králové, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2012. 370 s. ISBN 978-80-260-1384-6.*

CIBULKA, Pavel - HARNA, Josef - HLAVAČKA, Milan - KUČERA, Martin - ŠEBEK, Jaroslav (členové autorského kolektivu)

- *Tváře našich parlamentů. 150 let parlamentarismu v českých zemích (1861–2011). Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2012. 648 s. ISBN 978-80-7126-190-3.*

DEJMEK, Jindřich

- *Diplomacie Československa. Díl 1. Nástin dějin ministerstva zahraničních věcí a diplomacie (1918–1992). Praha, Academia, 2012. 320 s. ISBN 978-80-200-2210-3.*

DVOŘÁČKOVÁ-MALÁ, Dana

- *Královský dvůr Václava II. České Budějovice, Veduta, 2011. 329 s. ISBN 978-80-86829-73-9.*

HRBEK, Jiří

- *Evropa a absolutismus. Praha, Triton, 2012. 202 s. ISBN 978-80-7387-601-2.*

KUČERA, Martin

- *Josef Pekař, O smysl českých dějin. Praha, Dauphin, 2012. 479 s. ISBN 978-80-7272-431-4.*

- *Tázání po dějinném. Praha, Karolinum, 2012. 239 s. ISBN 978-80-246-1952-1.*

KRAFL, Pavel (ed.)

- *Moravy nebylo a Líšeň už tu byla. Vlastivědné kapitoly. Brno-Líšeň, Statutární město Brno - Městská část Brno-Líšeň, 2012. 208 s. ISBN 978-80-260-2618-1.*

VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla - HUSOVÁ, Marcella - KUČERA, Martin - MAKARIUSOVÁ, Marie - MARTÍNEK, Jiří - NOVOTNÝ, Gustav

- *Biografický slovník českých zemí. Sešit 15. Dvořák-Enz. Praha, Historický ústav, 2012. 160 s. ISBN 978-80-7277-504-0.*

Publikace pracovníků Historického ústavu AV ČR vydané v zahraničí

BARON, Roman

- *Foreign Experiences and Scholarly Growth of Young Humanities Researchers in Central Europe. In: Z. V. David et al. (ed.), Young Czech and Slovak Professionals in America. New York, The Publishing House of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, 2012, s. 18-29. ISBN 978-0-615-57810-1.*

- *Między polityką i kulturą. Wokół aktualnych obchodów rocznicowych nad Wełtawą i Wisłą. In: M. Kosman (ed.), Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej. Poznań, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2011, s. 73-84. ISBN 978-83-62907-19-9.*

BOUBÍN, Jaroslav

- *Peter Chelčický und seine Ausführungen zur Gesellschaft. In: F. Machilek (ed.), Die hussitische Revolution. Religiöse, politische und regionale Aspekte. Köln, Böhlau, 2012, s. 77-91. ISBN 978-3-412-20891-2.*

DOLEŽALOVÁ, Eva

- *Young Central European Medievalists and Their Responses to Western Historiography after 1989. In: Z. V. David et al. (ed.), Young Czech and Slovak*

Professionals in America. New York, The Publishing House of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, 2012, s. 120-137. ISBN 978-0-615-57810-1.

FRIEDL, Jiří

- *Nie tylko Zaolzie. Dzieje Polski 1918-1990 w historiografii czeskiej. In: M. Baczkowski et al. (ed.), Widziane z zewnątrz. Tom 2. Warszawa, Wydawnictwo DiG, 2011, s. 185-206. ISBN 978-83-7181-688-8.*
- *K dějinám polské menšiny v Československu 1921-1989 (se zvláštním zřetelem na léta 1945-1949). In: M. Choroš et al. (ed.), Colloquium Opole 2011. Od wojny o granice do dobrego sąsiedztwa. Opole, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2012, s. 77-91. ISBN 978-83-7126-285-2.*

HLADKÝ, Ladislav

- *Nekoliko sjećanja češkog povjesničara na profesora Iljasa Hadžibegovića. Radovi, 2012, č. 2, s. 95-99. ISSN 0581-7447.*

HLAVAČKA, Milan

- *Příčiny raspadu Gabsburgskoj monarchii: vzgljad iz Pragi. In: M. Volos – G. D. Škundin (ed.), Narody Gabsburgskoj monarchii v 1914 - 1920 gg. Ot nacional'nych dviženij k sozdaniju nacional'nych gosudarstv. Moskva, Kvadriga, 2012, s. 103-109. ISBN 978-5-91791-076-5.*
- *Über die aktuelle tschechische historische Forschung zum 19. Jahrhundert. In: D. Schriffel – N. Perzi (ed.), Schlaglichter auf die Geschichte der Böhmisches Länder vom 16. bis 20. Jahrhundert. Ausgewählte Ergebnisse zu den tschechisch-österreichischen Historikertagen 2006 und 2008. Wien, Litt, 2011, s. 91-108. ISBN 978-3-643-50386-2.*
- *"Die Namen mit den Erfordernissen der Zeit in Einklang bringen". Der Wandel der Toponyme in den böhmischen Ländern nach 1945. Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder. Roč. 52, č. 2, 2012, s. 303-338. ISSN 0523-8587.*

NĚMEČEK, Jan

- *Die Tschechoslowakei im Jahre 1938. In: D. Schriffel – N. Perzi (ed.), Schlaglichter auf die Geschichte der böhmischen Länder vom 16. bis 20. Jahrhundert. Berlin, LitVerlag, 2011, s. 249-264. ISBN 978-3-643-50386-2.*

PÁNEK, Jaroslav

- *Bohemia and the Empire: Acceptance and Rejection. In: R. J. W. Evans – P. H. Wilson, (ed.), The Holy Roman Empire, 1495-1806. A European Perspective. Leiden, Brill, 2012, s. 121-141. ISBN 978-90-04-20683-0.*
- *An Emperor at Prague Castle: Cosmopolitan Society, Politics and Culture in Bohemia during Rudolf II's Reign. In: M. Seidler (ed.), Rabbinic Theology and Jewish Intellectual History. The Great Rabbi Loew of Prague. London, Routledge, 2012, s. 11-29. ISBN 978-0-415-50360-0.*
- *International Experience in the Humanities: Czech Students Abroad. In: Z. V. David et al. (ed.), Young Czech and Slovak Professionals in America. New York, The Publishing House of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, 2012, s.*

138-151. ISBN 978-0-615-57810-1.

• *Naród pokonany przez mniejszości? Rywalizacja o ustabilizowanie sytuacji mniejszości narodowych i o homogeniczność narodową we wczesnonowożytnej Pradze.* In: W. Iwańczak – D. Karczewski (ed.), *Zwycięzcy i przegrani w dziejach średniowiecznych i wczesnonowożytnych Czech i Polski.* Kraków, 2012, s. 191-207. ISBN 978-837638-073-5.

• *Rok Rožemberków 2011: Odrodzenie się historyzmu i narodziny nowej tradycji w Czechach.* In: M. Kosman (ed.), *Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej.* Poznań, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2011, s. 111-129. ISBN 978-83-62907-19-9.

STERNECK, Tomáš

• *Historica Třeboň 1526–1547. (Briefe, Urkunden und andere Quellen zur politischen Geschichte der Werdezeit der Habsburgermonarchie). Konzeption und methodologische Probleme eines neuen Editionsprojekts.* In: H. Flachenecker - J. Tandecki – K. Kopiński (ed.), *Editionswissenschaftliches Kolloquium 2011. Quellen kirchlicher Provenienz. Neue Editionsprojekte und aktuelle EDV-Projekte.* Toruń, Towarzystwo Naukowe v Toruniu, 2011, s. 347-368. ISBN 978-83-61487-74-6.

• *Paul Michna von Waitzenau und seine Budweiser Kontakte zur Zeit des Böhmisches Aufstandes. Glaube und Heimat. Monatsschrift der heimatvertriebenen Böhmerwäldler, Freunde des Böhmerwaldes und des Böhmerwaldmuseums Passau 64,* 2012, č. 2, s. 6-9. ISSN 1433-6332.

• *Karl der Ältere Korzensky von Tereschau und sein Tod in Wittingau im Jahre 1619. Glaube und Heimat. Monatsschrift der heimatvertriebenen Böhmerwäldler, Freunde des Böhmerwaldes und des Böhmerwaldmuseums Passau 64,* 2012, č. 8, s. 14-18. ISSN 1433-6332.

ŠEBEK, Jaroslav

• *Die katholischen politischen Parteien in den böhmischen Ländern zwischen dem Ersten und dem Zweiten Weltkrieg.* In: H. Wolf (ed.), *Eugenio Pacelli als Nuntius in Deutschland. Forschungsperspektiven und Ansätze zu einem internationalen Vergleich.* Paderborn, Schöningh, 2012, s. 275-293. ISBN 978-3-506-77314-2.

• *Teologieanstalten in Prag, Olmütz, Leitmeritz.* In: D. Burkard (ed.), *Katholische Theologie im Nationalsozialismus. Institutionen und Strukturen.* Würzburg, Echter, 2011, s. 321-338. ISBN 978-3-429-03425-2.

• *Der Erste und Zweite Weltkrieg und die Tschechoslowakei in der Zwischenkriegszeit. Stand der tschechischen Geschichtsforschung nach 1989 – Bilanz, Fragestellungen und Perspektiven.* In: D. Schriffl – N. Perzi (ed.), *Schlaglichter auf die Geschichte der böhmischen Länder vom 16. bis 20. Jahrhundert.* Berlin, LitVerlag, 2011, s. 217-240. ISBN 978-3-643-50386-2.

• *Vasil', C. Prečo práve Cyril a Metod? Praktická príručka pre každého kresťana.* Bratislava, DonBosco, 2012. 70 s. (Viera do vrecka, 18). ISBN 978-80-8074-162-4.

ŠIMŮNEK, Robert

• *Sternberg.* In: W. Paravicini (ed.), *Höfe und Residenzen im*

spätmittelalterlichen Reich. Grafen und Herren 1-2. Ostfildern, Thorbecke, 2012, s. 1446-1467. ISBN 978-3-7995-4525-9.

ŠÍSTEK, František

- *Njegoševa grobnica na Lovćenu: promjene i reinterpretacije spomen mjesta u kontekstu sukcesivnih političkih, ideoloških i nacionalnih projekata, 1845-2010. Matica XIII, 2012, č. 51, s. 105-140. ISSN 1450-9059.*

VELKOVÁ, Alice

- *Schuld und Strafe. Von Frauen begangene Morde in den böhmischen Ländern in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts. München, Martin Meidenbauer Verlagsbuchhandlung, 2012. 362 s. (Forum Europäischen Geschichte, 10). ISBN 978-3-89975-710-1.*

- *Marriage and property transfer in rural Western Bohemia 1700-1850. In: Anne-Lise Head-König – Péter Pozsgai (ed.), Inheritance Practices, Marriage Strategies and Household Formation in European Rural Societies. Turnhout, Brepols Publisher, 2012, s. 101-126. ISBN 978-2-503-54395-6.*

- *Der Wandel der Sozialstrukturen in den Böhmisches Ländern in den Jahren 1750-1850. In: David Schriffel – Niklas Perzi (ed.), Schlaglichter auf die Geschichte der Böhmisches Länder vom 16. bis 20. Jahrhundert. Ausgewählte Ergebnisse zu den österreichisch-tschechischen Historikertagen 2006 und 2008. Wien, Lit Verlag, 2011, s. 123-130. ISBN 978-3-643-50386-2.*

VLČEK, Radomír

- *Panslavismus - realita a fikce. In: Slovania: téma aktuálna. Nitra, Občanské združenie Slavica, 2011, s. 88-110. ISBN 978-80-970632-9-0.*

VORÁČEK, Emil

- *Die historiographische Erforschung der kommunistischen Bewegung in der Tschechoslowakei in den Jahren 1918-1948. Zu den Forschungsergebnissen in der Tschechischen Republik und im Auslad seit dem November 1989. In: D. Schriffel – N. Perzi, (ed.), Schlaglichter auf die Geschichte der böhmischen Länder vom 16. bis 20. Jahrhundert. Berlin, LitVerlag, 2011, s. 279-315. ISBN 978-3-643-50386-2.*

ZUDOVÁ-LEŠKOVÁ, Zlatica

- *Divízny generál Ondřej Mězl veliteľom na Strednom východe (osobné svedectvo v dokumentoch). In: S. Mičev (ed.), V perimetri zameriavača. Kapitoly z dejín Slovenska v druhej svetovej vojne, venované k 70. narodeninám PaedDr. Jána Stanislava, CSc. Banská Bystrica, Múzeum Slovenského národného povstania, 2012, s. 198-247. ISBN 978-80-89514-06-9.*

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

Výzkum a vývoj:

Ve druhém pololetí se v HÚ AV ČR intenzívně připravovala základní koncepce dlouhodobého badatelského programu (zejména na léta 2014-2020 v návaznosti na základní směry výzkumu v AV ČR). Jednotlivé výzkumné okruhy, které budou dále precizovány a upřesňovány, byly projednány ve vedení ústavu, s vedoucími

oddělení, v Radě HÚ a v široké diskusi na poradách výzkumných oddělení. Je nezbytné, aby se ústav profiloval takovými tématy základního výzkumu, která posunou poznání v historických vědách a zároveň budou výrazným přínosem k udržení historického vědomí společnosti. Výzkumná témata navazují na již řešenou problematiku, kterou určitým způsobem rozvíjejí a otevírají nové otázky a pohledy výzkumu. Rovněž navazují na Koncepční záměr pracoviště, zpracovaný roku 2011 na léta 2012 a 2013.

Nezbytné je přitom prezentování vědeckých výsledků pracovníků ústavu pod hlavičkou HÚ doma i v zahraničí formou publikační činnosti, zapojení do domácích a zahraničních projektů různých typů, aktivní účast na konferencích a spolupráce s vysokými školami, pražskými i mimopražskými. Pro řešení úkolů HÚ budou prioritní následující základní charakteristiky výzkumné činnosti: multidisciplinarita, komparativní přístupy, vyváženost tradičních výzkumných témat a tematické atraktivity dle společenské objednávky a zpřístupňování kulturního dědictví.

Personální změny:

V roce 2012 ukončila k 31. 5. 2012 své funkční období ředitelka HÚ AV ČR prof. Svatava Raková, na její místo nastoupila k 1. 6. prof. Eva Semotanová. Statutárním zástupcem ředitelky se stal doc. Jan Němeček, druhým zástupcem dr. Martin Holý. Byly realizovány dílčí změny ve vedení brněnské pobočky a výzkumných oddělení, a to následovně: od 1. 9. 2012 vede oddělení biografických studií dr. Marie Makariusová, k 31. 12. 2012 ukončil činnost ve funkci vedoucího brněnské pobočky doc. Radomír Vlček a z funkce vedoucího oddělení dějin středověku odešel prof. Josef Žemlička; od 1. 1. 2013 se vedoucím brněnské pobočky HÚ AV ČR stal dr. Milan Řepa a vedoucí oddělení dějin středověku dr. Eva Doležalová. Nové, šesté výzkumné oddělení historické bibliografie, vytvořené z pracovního týmu bibliografie dějin českých zemí, vede od 1. 1. 2013 dr. Václava Horčáková.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

(Kde je informace relevantní.)

V předchozím roce nebyla uložena opatření k odstranění nedostatků v hospodaření, neboť tyto nebyly shledány.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:^{*)}

Příslušné informace poskytuje účetní rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha k účetní

^{*)} Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

závěrce a zpráva auditora. Oproti roku 2011 nedošlo k žádným podstatným změnám v oblasti nákladů a výnosů ani v rozvahových účtech. Výrazná úsporná opatření při relativně šetrném hospodaření nebylo nutné přijmout.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště: *)

Předpokládaný vývoj pracoviště se bude odvíjet od přidělených a získaných finančních prostředků (rozpočet, grantové prostředky a prostředky získané prodejem publikací), přičemž pracoviště bude postupovat podle zákona č. 504/2002 Sb.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí: *)

Ve spolupráci s ÚTAM AV ČR - majitelem budovy, v níž sídlí pražské pracoviště HÚ AV ČR, je důsledně prováděno třídění papírového a plastového odpadu, k čemuž slouží kotejny výhradně pro potřebu obou ústavů. HÚ AV ČR i nadále navracel prodejům spotřebované tonery z kopírek a obaly od tonerů velkokapacitních tiskáren v malotirážním středisku, určené k ekologické likvidaci. Elektronický odpad je odvážen do příslušných sběrných dvorů. Nově bylo nádobami na tříděný odpad vybaveno školící a rekreační středisko v Novém Městě-Jáchymově. Obdobné aktivity v oblasti ochrany životního prostředí jsou uplatňovány na pracovišti brněnské pobočky, na pracovišti v Českých Budějovicích a v prostorách Českého historického ústavu v Římě

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů: *)

Pracovněprávní vztahy byly upraveny Kolektivní smlouvou mezi odborovou organizací a ředitelem, která byla po projednání oběma stranami a Radou HÚ podepsána dne 22. 5. 2012. Personální otázky byly řešeny na základě osobních bilančních a výhledových pohovorů s výzkumnými i nevýzkumnými pracovníky HÚ ve spolupráci s Radou HÚ a dle doporučení atestační komise a konzultovány s vedením odborové organizace. S ohledem na novely Zákoníku práce byl aktualizován Pracovní řád Historického ústavu AV ČR, projednaný a schválený Dozorčí radou HÚ AV ČR dne 8. 11. 2012, odborovou organizací HÚ AV ČR 13. 11. 2012 a projednaný a doporučený k přijetí Radou HÚ AV ČR 11. prosince 2012 s účinností od 1.1.2013.

Oblast pracovních a pracovně-právních vztahů byla dále upravována relevantními opatřeními ředitele ústavu, zejm. Opatřením č. 1/2012 Přítomnost výzkumných pracovníků na pracovišti v Praze a v Brně ze 14.6. 2012 a dále Opatřením č. 2/2012 Nakladatelství Historický ústav ze 14.6. 2012.

*) Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím^{)}**

Příslušné informace jsou dostupné na webové stránce HÚ AV ČR
<http://www.hiu.cas.cz/cs/o-nas/informace-dle-zakona.ep/>.

razítko

podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu

^{**)} Údaje požadované dle §18 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.